

EL YAZMALARINDAKİ ANGLO-NORMAN ROMANSININ ORTAÇAĞ İNGİLİZ EDEBİYATINA KATKILARI

THE CONTRIBUTION OF THE ANGLO-NORMAN ROMANCE TO THE LITERATURE OF MEDIEVAL ENGLAND

Hülya TAFLI DÜZGÜN

Associate Professor, Erciyes
University, Faculty of Letters,
Department of English
Language and Literature,
Kayseri, Turkey
ORCID: 0000-0001-8513-7951

Sorumlu yazar/ Corresponding author:

Hülya TAFLI DÜZGÜN,
Associate Professor, Erciyes
University, Faculty of Letters,
Department of English
Language and Literature,
Kayseri, Turkey
Email: htafli@erciyes.edu.tr

Geliş Tarihi/Submitted:

10.11.2021

Kabul Tarihi/ Accepted:

17.12.2021

Anahtar Kelimeler:

Orta çağ, İngiltere, Romans,
Anglo-Norman, *Gui de
Warewic*

Keywords:

Middle Ages, England,
Romance, Anglo-Norman, *Gui
de Warewic*

Kaynak gösterme/Citation:

Taflı Düzgün, Hülya (2021).
“El Yazmalarındaki Anglo-
Norman Romansının Ortaçağ
İngiliz Edebiyatına Katkıları”
.World Language Studies
(WLS), 1 (2): 105-17

Özet

On birinci yüzyılın üçüncü çeyreğinde Hastings İstilasını sonrasında Normanların, günümüze kadar varlığını koruyan Eski İngilizce, Latince ve Fransızca yazılan el yazmalarında yağmacı ve barbar olduğu şeklinde tasvirler bulunmaktadır. Ancak İngiltere’yi yurt edinen Normanlar, özellikle on bir ve on üçüncü yüzyıllar arasında Anglo-Norman dilini kullanarak İngiliz kültürüne ve edebiyatına çeşitlilik kazandırmıştır. Özellikle, Normanların miras bıraktığı edebi bir tür olan Anglo-Norman romansları, on dördüncü yüzyılın ortalarında İngiltere’de yeniden alevlenen İngiliz milliyetçiliği ile şekillenen orta çağ İngilizcesi ile kaleme alınan romansların temelini oluşturmuştur. Bu bağlamda, Anglo-Norman dilinde yazılan onlarca romansın içerisinde *Gui de Warewic*’in farklı bir yeri vardır. On iki ve on beşinci yüzyıl arasında on altı farklı el yazması içerisinde bulunan *Gui de Warewic*, günümüze kadar korunabilmiştir. Bu çalışmanın amacı orta çağ İngilizcesi ile yazılan *Guy of Warwick* başlıklı romansın temellerini oluşturan ve Anglo-Norman dilinde kaleme alınan *Gui de Warewic*’in el yazmalarındaki kodikolojik ve paleografik özelliklerine değinerek Normanların İngiliz edebiyatına olan katkılarını gözler önüne sermektir.

Abstract

After the Battle of Hastings (1066), Normans are considered plunderers and barbarians in the extant Anglo-Saxon, Latin, and Old French manuscripts. However, the Normans, who settle in England, owned the Anglo-Norman language and add cultural diversity to English literature between the twelfth and thirteenth centuries. Particularly, Anglo-Norman literature is associated with Anglo-Norman romances. While it is still difficult to define a romance, it provides a transition from an epic to chanson de geste. Romance, a literary genre inherited by the Normans, forms the basis of Middle English literature. This literary genre is inaugurated by the rise of Englishness in England, particularly with the Auchinleck manuscript in the mids of the fourteenth century. In this respect, *Gui de Warewic* is of significance among dozens of romances produced in the Anglo-Norman language. *Gui de Warewic* survives in sixteen different manuscripts between the twelfth and thirteenth centuries. The major concern of this paper is to explore how Normans contribute to English literature. This paper refers to the codicological and paleographic aspects of the *Gui de Warewic* manuscripts.

GİRİŞ

Ortaçağ İngiliz edebiyatı denince akla ilk olarak Kral Arthur ve şövalyeleri, Chaucer'ın *Canterbury Hikayeleri*, *Piers Ploughman*, *Sir Gawain and the Green Knight*, *Pearl*, *Purity* ve *Patience* gelir. Bu nedenle, on ikinci yüzyılda Chrétien de Troyes ile şekillenen Arthur romansları dışında kalan Anglo-Norman dilinde yazılan romanslar göz ardı edilmektedir. Hastings savaşı (1066) sonrasında yazılıp günümüze kadar varlığını koruyan Eski İngilizce, Latince ve Fransızca dilleriyle kaleme alınan el yazmalarında Normanların yağmacı ve barbar olduğu şeklinde tasvirler bulunmaktadır. Ancak İngiltere'yi yurt edinen Normanlar, özellikle on bir ve on üçüncü yüzyıl arasında Anglo-Norman dilini kullanarak İngiliz kültür ve edebiyatına çeşitlilik kazandırmıştır. Özellikle, Normanların miras bıraktığı de edebi bir tür olan Anglo-Norman romansları, on dördüncü yüzyılın ortalarında İngiltere'de alevlenen milliyetçilik akımı ile yeniden şekillenen ortaçağ İngiliz romanslarına kaynaklık etmiştir. Anglo-Norman dilinde yazılan onlarca romansın içerisinde *Gui de Warewic*'in farklı bir yeri vardır. On iki ve on beşinci yüzyıl arasında on altı farklı el yazması içerisinde bulunması, bu romansın önemini gözler önüne sermektedir. Bu çalışmanın amacı orta çağ İngilizcesi ile yazılan *Guy of Warwick* başlıklı romansın temellerini oluşturan ve Anglo-Norman dilinde kaleme alınan *Gui de Warewic*'in el yazmalarındaki kodikolojik (el yazmalarının fiziksel yönden incelenmesi) ve paleografik (el yazmalarındaki yazı çeşitlerinin incelenmesi) özelliklerine değinerek Normanların İngiliz edebiyatına olan katkılarını gözler önüne sermektir. İlk kez 1933 yılında Alfred Ewert tarafından editörlüğü yapılan *Gui de Warewic*, İngiltere Warwick'te doğup büyüyen Gui adlı bir çocuğun şövalyelik idealleri doğrultusundaki gelişimini modern bağlamda ifade edileceği üzere *Bildungsroman* şeklinde anlatmaktadır (1933). Romansın içeriği kısaca şu şekildedir:

Warwick kontunun hizmetlisinin oğlu olan Gui, kontun kızı Felice'e aşık olur ve Felice'le evlenmek ister. Ancak, aşırı kibirli olan Felice bu evliliği kabul etmenin tek yolunun Gui'nin dünyada tanınan ve itibar edilen bir şövalye olmasıdır. Gui, akıl hocası olan Heralt'ın verdiği eğitim ile Almanya, Konstantinopolis, İngiltere başta olmak üzere dünyada tanınan rakipsiz bir şövalye olur. Gui'nin en iyi arkadaşları olan Wormlu Terri ve Montaigneli Amis de Gui'in şövalyelik idealleri yolundaki en iyi iki destekçisidir. Kendini dünyaya şövalye olarak ispatlayan Gui, Felice'e yeniden evlenme teklifi etmek için İngiltere'ye döner, yolda giderken de karşısına çıkan ejderhayı öldürür. Gui, Warwick'e ulaşır ve Felice ile evlenir. Ancak, evlendikten kısa bir süre sonra Gui, Felice için şövalyelik ideali yolunda binlerce kişiyi öldürdüğünü, bunun için günah işlediğini, tüm günahlarından arınmak istediğini ve Tanrı'dan

af dilemek için kendini dine adanması gerektiğini düşünür. Gui, bu nedenle hamile olan eşi Felice'i ve İngiltere'yi terk eder ve tek başına Tanrı yolunda hacı olmak için yola çıkar. Bu süreç içerisinde Gui hem dini vecibeleri yerine getirmeye çalışır hem de haksızlara karşı savaşıarak haklılara destek olur.

Romansın sonunda tekrar İngiltere'ye dönen Gui, Warwick yakınlarında bir yerde inzivaya çekilir, ve ölmek üzereyken Felice'e haber göndererek ölünce Warwick'te gömülmeyi vasiyet eder. Gui'nin en iyi arkadaşı olan Terri de Gui'nin cenazesini Lorraine'deki ihtişamlı kilise mezarlığına gömmek ister. Bu arada, Gui'nin oğlu Rainbrun, tüccarlar tarafından Afrika'ya kaçırılır. Gui'nin akıl hocası olan Heralt, Rainbrun'u Afrika'da bulur ve tekrar İngiltere'ye getirir. Heralt'ın ülke içerisindeki politik gerginliklerin sonlanmasına yardımcı olmasıyla da Rainbrun ve diğerleri Kral Athelstan'ın huzuruna çıkar. Kral, Rainbrun'a babasına ait olan Warwick'i verirken, Heralt'da sahibi olduğu Wallingford kalesine döner.

Gui de Warewic aslında içerik olarak ikiye bölünebilir. Romansın birinci bölümünde Gui'nin Felice için verdiği mücadeleler anlatılırken, ikinci bölümünde Tanrı adına verdiği mücadelelere değinilmektedir. Gui, hem din hem de din dışı konulara değindiği için ve romans olarak kabul gören bir metin olmasına rağmen birçok farklı edebi türün özelliklerini de taşımaktadır. Örneğin, Gui Velma Bourgeois Richmond'ın değindiği gibi yedinci yüzyılda yazıldığı rivayet edilen ve hagiografik romans olan *La Vie de saint Alexisten* esinlenmektedir (1996). Marianne Ailes'in *chanson de geste* ve romans arasındaki farklara değindiği şekliyle *Gui de Warewic* de, savaş detayları ile romans olmasına rağmen *chanson de geste* türünün özelliklerine de sahiptir (2012).

Orta çağ İngilteresinde yazılan ve *Gui* gibi romansları içerisinde muhafaza eden el yazmalarının çoğu anonimdir. Başka bir deyişle, el yazmaları sahiplerinin bazılarının isimleri el yazması içerisindeki metinlerde geçerken bazı metinlerde bu konuda hiçbir ipucu karşımıza çıkmamaktadır. Bazen de metin içlerinde bahsedilen şehir adı ya da tasvir edilen olay örgüsü metnin sahiplerini tahmin etmemize yardımcı olabilir. Mevcut romansın bulunduğu el yazması içerisinde başka metinler var ise el yazmaları sahipleri ile ilgili sonuca da varılabilir. Gui'nin kimler için yazıldığını gösteren ya da içerisinde bulunduğu el yazmasının genel özelliklerine bakıldığında herhangi somut bir kanıt olmamasına rağmen günümüz ortaçağ uzmanları bu konuda farklı görüşlere sahiptir.

Kodikolojik özelliklerine bakıldığında genelde onuncu yüzyılda yazıya geçirildiği düşünülen Gui'nin içeriğinin daha çok Dördüncü Haçlı Seferi sonrasındaki dini, sosyal politik

ve kültürel olaylara değinmektedir. Gui'nin editörlüğünü yapan Alfred Ewert bu romansın 1232-42 yılları arasında Beşinci Warwick Dükü'nün Marger d'Oilly ile evlilik hediyesi olarak Oilly ailesinin vaizi tarafından yazdırılmış olabileceğini ifade etmektedir (1932, 5-7). Jeanne - Willem ise Ewert'in öne sürdüğü tarihin çok geç olduğunu çünkü 1206 ve 1214 tarihleri arasında Pseudo- Turpin el yazmasını yazan müstensihin yazı tekniğinin Gui ile aynı olduğunu iddia etmektedir (1975, s. 42). Emma Mason, Gui'nin yazıya geçiriliş tarihini o dönemki kraliçe Margery'nin ölüm yılı olan 1205 olarak vurgulamaktadır. (1984, s. 30). Judith Weiss, Konstantinopolis'in haçlı orduları tarafından ele geçirilmesinde önce yani 1204 yılından önce Gui'nin yazıldığını ileri sürmektedir (2008, s. 14). Rebecca Wilcox ise tam tersine Gui'nin Konstantinopolis İmparatoruna yardım etmeye gitmesini Dördüncü Haçlı Seferi nedeniyle ortaya çıkan hatayı telafi etmek için gittiğini öne sürmekte ve bu nedenle de romansın 1204 yılından sonra yazıldığını iddia etmektedir (2004, s. 217). Carol Harding, Bevan tarafından çıkarılan d'Oilly ailesine ait soy ağacının doğruluğundan yola çıkarak önce 1205-15 yılları arasında olabileceğini öne sürer, ardından da Gui'nin 1220li yıllarda yazıya aktarıldığını savunur (Harding, 2009, s. 333; Baven, 2004, s. 194.)

Bu çalışmalardan da anlaşılacağı üzere Anglo-Norman dilinde yazılan Gui'nin kim için nerede nasıl ne amaçla ve ne zaman yazıldığına dair uzmanlar arasında fikir birliği yoktur. Gui'nin farklı versiyonlarını ya da aynı metin içerisindeki belirli kısımlarını içerisinde muhafaza eden el yazmaları da bir o kadar karmaşıktır. On üç bin mısradan oluşan *Gui de Warewic* on altı el yazması içerisinde bulunmaktadır ve günümüze kadar birçok kütüphanede halen korunmaktadır. Paleografik ve kodikolojik özellikleri birbirinden farklı olan bu el yazmalarının her biri kendi döneminin özelliklerini yansıtmaktadır. On iki ve on dördüncü yüzyıllar arasında İngiltere'de Anglo-Norman dilinde yazılan *Gui de Warewic*, on dördüncü yüzyıl ortalarında alevlenen İngiliz milliyetçiliği ile *Guy of Warwick* olarak orta çağ İngilizcesine çevrilerek İngilizlerin beklentilerine göre adapte edilmektedir.¹*Guy of Warwick*'in günümüze kadar ulaşan altı farklı versiyonu da göz önünde bulundurulursa Anglo-Norman *Gui de Warewic*, (aşağıda inceleneceği üzere) Ortaçağ İngiliz edebiyatında el yazmaları karşılaştırmaları ve Normanların İngilizlere olan katkılarını anlamak için önemlidir.

¹ İngiltere'deki İngiliz milliyetçiliğinin (Englishness) ortaya çıkışı için bakınız: Hülya Taflı Düzgün, "Orta Çağ İngiliz Romansı Olan Havelok The Dane'de Millî Kimlik", *Millî Folklor* 31.124 (2019): 91-104.

1. 2751 No'lu El Yazması

İngiltere Cambridge Üniversitesi Merkez kütüphanesinde muhafaza edilen bu el yazması içerisinde on üç bin mısradan oluşan bu romansın sadece 7389 ve 7522 arasındaki mısraları mevcuttur. Bir folyodan oluşan arkalı önlü çift sütunlu yazılan mısraların bazı harfleri büyük ve kırmızı renkle yazılmıştır. On üçüncü yüzyıl sonu ya da on dördüncü yüzyıl başında, deri (vellum) üzerine yazılan bu folyo ihtişamdan tamamen uzaktır ve mısralar Anglo-Norman dilinden oluşmaktadır.

2. 1756 S 4 No'lu El Yazması

İngiltere Nottingham Üniversitesi kütüphanesi ve Oakham kütüphanesinde bulunan bu el yazması içerisinde on üç bin mısradan oluşan bu romansın sadece 11794 ve 11941 arasındaki mısraları mevcuttur. On üçüncü yüzyılın sonlarında deri üzerine Anglo-Norman dilinde yazılan bu folyo daha sonra Oakham kütüphanesinde baskı makinesinin ülkede aktif halde kullanılması ile çoğaltılmış ve el yazması kısmı ile birleştirilerek tek bir ciltte toplanmıştır.

3. D 913 No'lu Rawlinson El Yazması

İngiltere Oxford Bodleian kütüphanesinde 86 ve 89 nolu folyolarında bulunan, bu el yazması içerisinde on üç bin mısradan oluşan bu romansın sadece 8486 ve 9061 arasındaki mısraları ile 11084 ve 11421 arasındaki mısraları mevcuttur. On dördüncü yüzyılda deri üzerine Anglo-Norman dilinde yazılmıştır. Dili Anglo-Norman olmasına rağmen folyonun giriş kısmında Latince olarak 'bu cilt Canterbury'deki Franciscan din adamları tarafından kullanılmıştır' şeklinde bir ifade vardır.

4. 491 No'lu El Yazması

İngiltere Oxford Üniversitesi Corpus Christi Koleji kütüphanesinde 8 nolu folyoda bulunan bu el yazması içerisinde on üç bin mısradan oluşan bu romansın sadece 11230 ve 11303 arasındaki mısraları, 11352 ve 11370 arasındaki mısraları ile 11396 ve 11412 arasındaki mısraları mevcuttur. On üçüncü yüzyıl sonlarında deri üzerine Anglo-Norman dilinde yazılmıştır.

5. 16.1.7 No'lu El Yazması

İngiltere York Üniversitesine bağlı olan York Minster kütüphanesinde bulunan bu el yazması içerisinde on üç bin mısradan oluşan bu romansın sadece 895 ve 1478 arasındaki mısraları ile 2675 ve 3414 arasındaki mısraları mevcuttur. Her sayfası üç sütundan oluşan bu romans on üçüncü yüzyıl sonu on dördüncü yüzyıl başında deri üzerine Anglo-Norman dilinde yazılmıştır. (Ker, 1983, s. 713). Ayrıca, Jenkins bu romansın bir sayfasının transkripsiyonu yapmış ve romansı paleografik açıdan incelemiştir (1909, ss. 593-96).

6. XVII.F.33 No'lu El Yazması

İngiltere Ripon Katedrali kütüphanesinde bulunan ancak sonra Leeds Üniversitesi kütüphanesi el yazmaları merkezine taşınan bu el yazması içerisinde on üç bin mısradan oluşan bu romansın sadece 3391 ve 3409, 3426 ve 3443, 3496 ve 3513, 4404 ve 4424 ile 4511 ve 4529 arasındaki mısraları mevcuttur. Her sayfası iki sütundan oluşan bu romans on beşinci yüzyılda deri üzerine Anglo-Norman dilinde yazılmıştır.

7. 87.4 No'lu El Yazması

Almanya Wolfenbüttel Herzog August kütüphanesinde bulunan bu el yazması içerisinde on üç bin mısradan oluşan bu romansın birçok folyosu eksiktir. On üçüncü yüzyıl sonunda deri üzerine Anglo-Norman dilinde yazılan bu romansta bazı büyük harfler mavi ve kırmızı renkle yazılmıştır. Bu romansın yazı tekniği ve dilbilimsel özellikleri ile ilgili olarak Herbing'in yapmış olduğu çalışmalar ilgi çekicidir (1848, s. xii).

8. Arundel 27 No'lu El Yazması

İngiltere Londra Arms Kolejinde bulunan bu romans el yazması içerisinde 130. Folyoda sonlanmıştır. Sonraki folyolarında ise *Gui de Warewic*'in ortaçağ İngilizcesi ile yazılan versiyonları bulunmaktadır. Bu el yazmasındaki romans ile ilgili olarak Djordjevic diğer versiyonları ile karşılaştırmalı çalışmalar yapmıştır (2015, s. 279).

9. Harley 3775 No'lu El Yazması

İngiltere Londra Milli kütüphanesinde (British Library) bulunan bu el yazması içerisinde on üç bin mısradan oluşan bu romansın sadece 1 ve 3012 arasındaki mısraları 15 ve 26. folyolarda mevcuttur. On dördüncü yüzyıl başında deri üzerine Anglo-Norman dilinde yazılan bu romansta bazı büyük harfler renklidir. Bu el yazması içerisinde Thomas Beckett'in hayatından Latince kroniklere, haçlı seferi şarkılarından hagiografi romanslarına rastlanmıştır.

10. Français 1669 No'lu El Yazması

Fransa Paris Milli kütüphanesinde (Bibliothèque nationale de France) bulunan bu el yazmasında on üç bin mısradan oluşan bu romans her sayfada iki sütun ve 48 mısra ile yazılmıştır. On dördüncü yüzyıl başında Anglo-Norman dilindeki bu romansın bazı harfleri büyük ve kırmızı renkle yazılmıştır.

11. 8.F.IX No'lu El Yazması

İngiltere Londra Milli kütüphanesinde (British Library) bulunan bu el yazmasında on üç bin mısradan oluşan bu romansın ilk 1450 mısradan sonraki mısraları 105 ve 159 folyoları arasında bulunmaktadır. On dördüncü yüzyılda Anglo-Norman dilindeki bu romans iki sütun şeklindedir ve bazı büyük harfler renkli yazılmıştır.

12. 38662 No'lu El Yazması

İngiltere Londra Milli kütüphanesinde (British Library) bulunan ve önceden Edwardes kataloğunda bulunan bu el yazması on üç bin mısradan oluşmaktadır. Anglo-Norman dilindeki bu romans iki sütun şeklindedir, 40 mısra ile bazı harfleri büyük ve renkli yazılmıştır. Ayrıca, bu el yazması içerisinde Azize Catherine, Azize Margaret gibi hagiografik romanslar ve Şarlman ile ilgili kronikler bulunmaktadır.

13. 50 No'lu El Yazması

İngiltere Cambridge Üniversitesi Corpus Christi Kolejinde muhafaza edilen bu el yazması içerisindeki romans 103 ve 181 folyolar arasındadır. Arkalı önlü çift sütunlu yazılan mısraların

bazı büyük harfleri mavi ve kırmızı renktedir. On üçüncü yüzyıl sonlarında deri üzerine Anglo-Norman dilinde yazılan bu romans ihtişamdan tamamen uzaktır.

14. 591 No'lu El Yazması

Amerika New Haven Yale Üniversitesi Beinecke kütüphanesinde muhafaza edilen bu el yazmasındaki romans arkalı önlü çift sütunlu her sayfası 40 mısradan oluşmuştur. Bazı harfleri büyük mavi ve kırmızı olarak yazılmıştır. On dördüncü yüzyıl başlarında Anglo-Norman dilindeki bu romans tamamlandıktan sonra Gui'nin oğlu olarak Harolt'un da romansına geçiş yapmaktadır.

15. 67 No'lu El Yazması

İsviçre Cenevre Cologny Bodmeriana kütüphanesinde (Bibliotheka) muhafaza edilen bu el yazmasındaki romansın bazı harfleri büyük mavi ve kırmızı olarak yazılmıştır. On üçüncü yüzyıl sonlarında Anglo-Norman dilindeki bu romansın sahipleri hakkında farklı görüşler Wallensköld'ün editörlüğünü yaptığı *Florence de Rome* başlıklı romansın giriş kısmında detaylıca anlatılmıştır (1909, s. 2). Ayrıca, aynı el yazması içerisinde *Florence de Rome*, Wace'a ait olan *Brut* gibi eserlerde bulunmaktadır.

16. 168 No'lu El Yazması

İsviçre Cenevre Cologny Bodmeriana kütüphanesinde (Bibliotheka) muhafaza edilen bu el yazması ayrıca Phillips 8345 nolu el yazması olarakta bilinmektedir. Romansın bazı harfleri mavi ve kırmızı renk ile yazılmıştır. On üçüncü yüzyıl sonlarında Anglo-Norman dilindeki bu romansın sahipleri hakkında detaylı bir bilgi olmasa da, bu el yazmasının Grey Ailesinden on dokuzuncu yüzyılda Thomas Phillips'in koleksiyonuna eklendiği bilinmektedir (Vielliard, 1975, s. 94). Ayrıca aynı el yazması içerisinde Waldef ve Otinel gibi romanslarda bulunmaktadır.

SONUÇ

Ortaçağda özellikle on iki ve on beşinci yüzyıllar arasında İngiltere’de kaleme alınan *Gui de Warewic*’in içeriği, paleografik ve kodikolojik özellikleri incelendiğinde on altı farklı el yazmasında Anglo-Norman dilinin kullanıldığı görülmektedir. Normanlar, her ne kadar yağmacı ya da barbar olarak algılansa da kullandıkları dil gereği sadece *Gui de Warewic* incelendiğinde üç yüz yıl içerisinde müntesihlerce gerek olduğu gibi kopya edilmiş gerekse de yazıldığı süreçteki sosyokültürel, dini ve politik özellikleri ile yeniden kurgulanmıştır. Normanlardan İngiltere’ye miras kalan Anglo-Norman romansları, on dördüncü yüzyılın ortalarında İngiliz milliyetçiliğinin alevlenmesi ile Ortaçağ İngilizcesi ile yazılmaya başlanmıştır. Örneğin, *Guy of Warwick*’in temelleri *Gui de Warewic* model alınarak şekillenmiştir. Böylece, İngiltere’yi yurt edinen Normanlar, *Gui de Warewic* örneğinde olduğu gibi, Anglo-Norman dilini kullanarak İngiliz kültürüne ve edebiyatına çeşitlilik kazandırmış ve ortaçağ İngilizcesiyle yazılan romansların kökenini oluşturmuştur.²

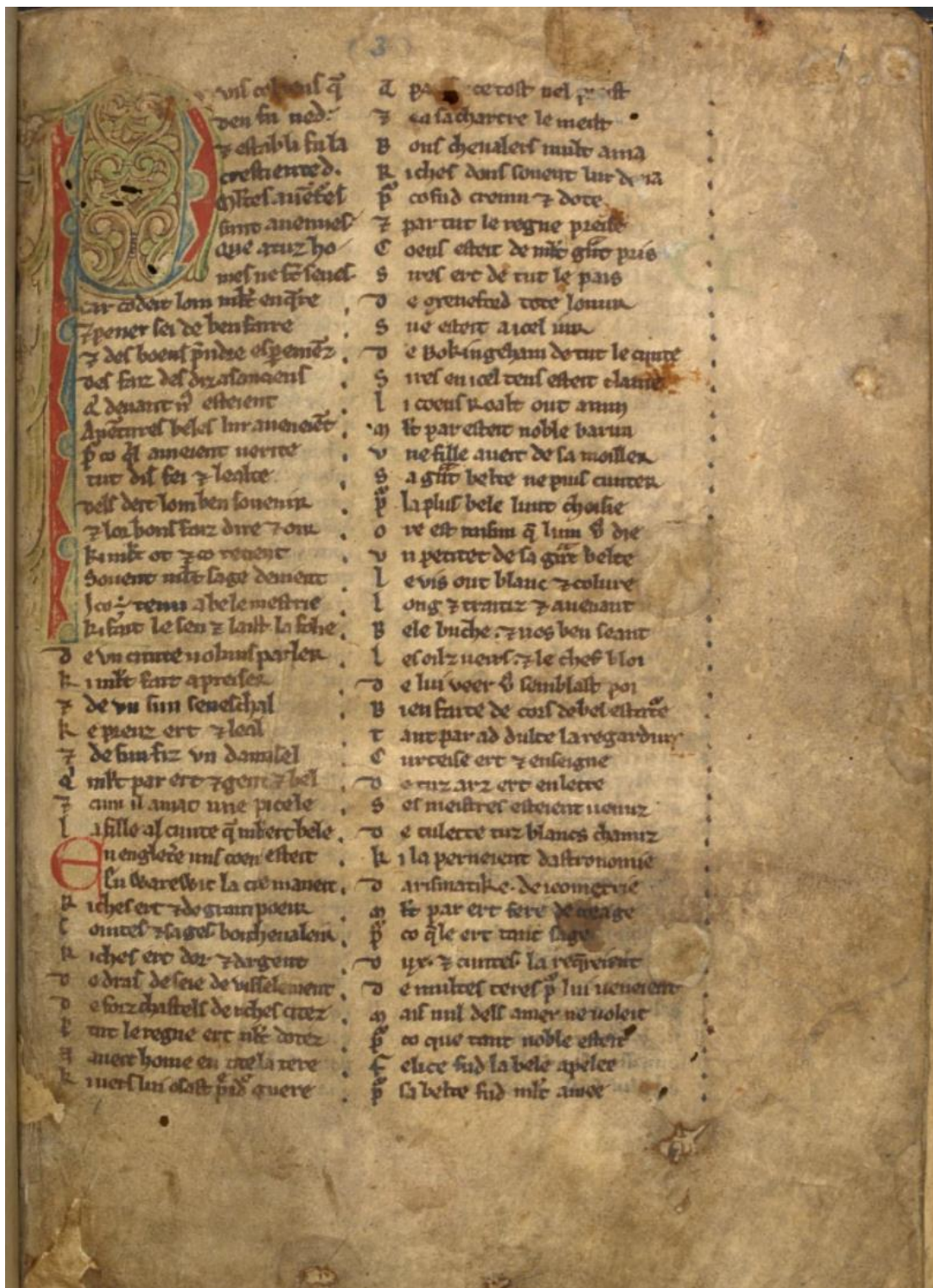
KAYNAKÇA

- Ailes, Marianne. (2012). What's in a Name? Anglo-Norman Romances or Chansons De Geste? *Medieval Romance, Medieval Contexts*. Woodbridge: Boydell and Brewer Limited, 61-76.
- Bevan, Rosie. (2004). A Realignment of the 12th and 13th Century Pedigree of the Earls of Warwick – Complete Peerage Correction. *Foundations*, 1-3,194–7.
- Carol E. Harding. (2009). Dating *Gui de Warewic*: A Re-evaluation. *Notes and Queries*, 56-3, 333-5.
- Djordjevic, Ivana. (2015). Les Pruesses Gui: summarizing *Gui de Warewic* in London, College of Arms, MS Arundel 27. *Medium Aevum*, 84-2, 279-96.

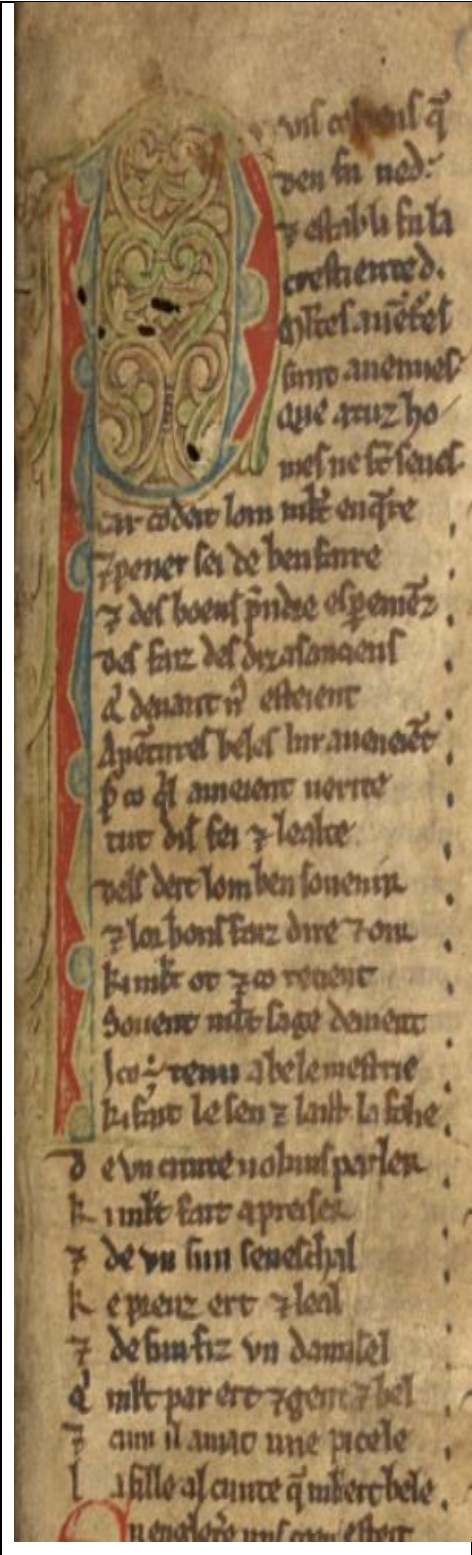
² Bu çalışmanın ilk aşamaları 2018-2019 akademik yılı 2219 TÜBİTAK yurtdışı post-doc bursu kapsamında Cambridge Üniversitesi İngiliz Edebiyatı Bölümü’nde (Faculty of English) gerçekleştirilmiştir. TÜBİTAK’a, Cambridge Üniversitesi’ne ve bu araştırmanın son şeklini almasında değerli görüşlerini, öneri ve yorumlarını esirgemeyen WLS dergisi hakemlerine teşekkür ederim.

- Ewert, Alfred. (1932). *Gui de Warewic: roman du XIIIe siècle*, Les Classiques Français du Moyen Age. Paris, 1932.
- Herbing, G.A.(1848). *Ueber die Hs des Guy von Warwick auf der hzl Bibl. Zu Wolfenbittel*. Wismar. http://www.bl.uk/manuscripts/FullDisplay.aspx?ref=Add_MS_38662
- Jenkins, T.A. (1909). A New Fragment of the Old French Gui de Warewic. *Modern Philology*, 7, 593-96.
- Ker, N.R. (1983). *Medieval Manuscripts in British Libraries III*. Oxford: Clarendon Press.
- Mason, Emma. (1984). Legends of the Beauchamps Ancestors: The Use of Baronial Propaganda in Medieval England. *Journal of Medieval History*, 10, 30-31.
- Richmond, Velma Bourgeois. (1996). *The Legend of Guy of Warwick*. London: Garland.
- Taflı Düzgün, Hülya. (2019). “Orta Çağ İngiliz Romansı Olan Havelok The Dane’de Millî Kimlik”, *Millî Folklor* 31.124, 91-104.
- Vieliard, Françoise. (1975). *Manuscrits français de moyen âge*. Geneva, 1975.
- Wallensköld, A. (1909). *Florence de Rome*. Paris: Picart.
- Wathelet-Willem, Jeanne. (1975). *Resurches sur la Chanson de Guillaume*. Madison.
- Wilcox, Rebecca. (2004). Romancing the East: Greeks and Saracens in Guy of Warwick. *Pulp Fictions of Medieval England*. Manchester: Manchester University Press, 217–40.

38662 No'lu El Yazmasındaki Gui de Warewic (f.1r)

38662 No'lu El Yazmasındaki *Gui de Warewic* Transkripsiyonu ve Türkçe Çevirisi¹

	<p>Puis cel tens que Deu fu ned E establi fu la crestiented, Multez adventures sunt avenues Que a tuz homes ne sunt seues. Pur ço deit l'on mult enquere E pener sei de ben faire, E des boens prendre espremez Des faiz, des diz as anciens Qui devant nus esteient; Aventures beles lur aveneient Pur ço qu'il ameient vérite Tut dis fei e lealté D'els deit l'om ben sovenir E lor bons faiz dire e oir Ki mult ot e ço retient Sovent mult sage devient Iço est tenu e bele mestrie Ki fait le sen e laist la folie De un cunte voluns parler. Ki mult fait a praiser E de un sun, fiz un damaisel Qui mult par ert e gent e bel E cum il amat une pucele La fille al cunte, que mult ert bele. (1-25)</p>	<p>Tanrının doğduğundan ve Hristiyanlığın kuruluşundan beri birçok harika şey gerçekleşti herkes tarafından bilinmeyen çok soru sormalı bu yüzden ve çabalayıp iyiye ulaşmak için iyilerin örneklerini takip edin bizden önce yaşayan geçmiştekilerin eylem ve sözlerini muhteşem maceralar geldi Onlar, gerçek, inanç ve sadakatle dolu sevdi onları hatırlamalısınız daimi işiterek yaptıkları iyilikleri kim çok duyarsa hatırında tutar böylece çoğu zaman zeki olur akıllı davranır aptallıktan kaçınır. övgüye değer olarak tutulur hikayemiz şöyle başlar çok saygın bir kontun yardımcısı vardı, yardımcının oğlu cesur ve sadık genç bir adamdı hem asil hem de yakışıklı ve sevdi en güzel kızı hem de kontunun kızını</p>
--	--	---

¹ 38662 no'lu El Yazmasındaki Anglo-Norman dilinde yazılan *Gui de Warewic* ile ilgili alıntı yazar tarafından Türkçeye çevrilmiştir. İngiltere Londra Milli kütüphanesi tarafından dijitalleştirilen bu el yazması ücretsiz erişime açıktır (<https://imagesonline.bl.uk>).

EXTENDED ABSTRACT

After the Battle of Hastings (1066), Normans are considered plunderers and barbarians in the extant Anglo-Saxon, Latin, and Old French manuscripts. However, the Normans, who settle in England, owned the Anglo-Norman language and add cultural diversity to English literature between the eleventh and thirteenth centuries. Particularly, Anglo-Norman literature is associated with Anglo-Norman romances. While it is still difficult to define a romance, it provides a transition from an epic to *chanson de geste*. Romance, a literary genre inherited by the Normans, forms the basis of Middle English literature. This literary genre is inaugurated by the rise of Englishness in England, particularly with the Auchinleck manuscript in the mids of the fourteenth century. Most manuscripts written in medieval England, include romances and they are anonymous. In other words, while some of the manuscripts mention patrons/patronesses, most of them do not provide evidence. For instance, the plot may have similarities with the lives of the possible owners of that hometown. The sword's/horse's name may be associated with the castle/hometown of the patron in the romance. These may be helpful to predict the patrons/patronesses of the manuscripts. While medievalists have different views on the production and the patrons/patronesses of the manuscripts, there is no consensus. *Gui de Warewic* is of significance among dozens of Anglo-Norman romances within these manuscripts. *Gui de Warewic* survives in sixteen different manuscripts between the twelfth and fourteenth centuries. Either in full text or with fragment, *Gui de Warewic* is extant in the manuscripts of 2751, 1756 S 4, D 913, 491,16.1.7, XVII.F.33, 87.4, Arundel 27, Harley 3775, Français 1669, 8.F.IX, 38662, 50, 591, 67, 168. The major concern of this paper is to explore how Normans contribute to English literature, and this paper refers to the codicological and paleographic aspects of the *Gui de Warewic* manuscripts.